

MINISTERIE VAN TEWERKSTELLING EN ARBEID
Commissie Vrouwenarbeid
Secretariaat

Definitief Advies nr. 14 van 26 mei 1978 over het wetsvoorstel van Mevrouwen
DEMEESTER-DE MEYER en MAES tot invoering van het ouderschapsverlof en over de
door de Heer PIERRET voorgestelde amendementen.

Advies nr. 14 van 26 mei 1978 over het wetsvoorstel van Mevrouwen DEMEESTER-DE MEYER en MAES tot invoering van het ouderschapsverlof en over de door de Heer PIERRET voorgestelde amendementen.

ONDERWERP : Wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof, ingediend door Mevrouwen DEMEESTER-DE MEYER en MAES (Parl. Stuk, Kamer, Zitting 1977-1978, nr. 94/1 van 11 oktober 1977) en door de Heer PIERRET voorgestelde amendementen (Parl. Stuk, Kamer, Zitting 1977-1978, nr. 94/2 van 7 december 1977).

De Minister van Tewerkstelling en Arbeid heeft op 7 februari 1978 het advies ingewonnen van de Commissie Vrouwenarbeid en van de Nationale Arbeidsraad over het wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof, ingediend door Mevrouwen DEMEESTER-DE MEYER en MAES, (Parl. Stuk, Kamer, Zitting 1977-1978, nr. 94/1 van 11 oktober 1977) evenals over de amendementen voorgesteld door de Heer PIERRET (Parl. Stuk, Kamer, Zitting 1977-1978, nr. 94/2 van 7 december 1977).

In zijn adviesaanvraag verklaart de Minister dat de beginselkwestie dient te worden onderscheiden van het financieringsprobleem dat door het wetsvoorstel wordt opgeworpen.

Wat de beginselkwestie betreft, vraagt de Minister zich af of het aangewezen is dat beide ouders aanspraak kunnen maken op het verlof dan wel of het verkieselijk is alleen de bevallingsrust van de moeder te verlengen.

Voorts brengt de Minister in herinnering dat de Nationale Arbeidsraad en de Commissie Vrouwenarbeid zich reeds over deze kwestie hebben uitgesproken naar aanleiding van een amendement dat door Mevrouw GOOR bij de Commissie van de Senaat werd ingediend op het wetsontwerp betreffende de arbeidsovereenkomsten (Commissiestuk nr. 5 van 6 november 1974). Dat amendement strekt ertoe de schorsing van de arbeidsovereenkomst mogelijk te maken gedurende de periode tijdens welke de werknemer zich wijdt aan de opvoeding van een kind van minder dan drie jaar (advies nr. 489 van 26 juni 1975 van de Nationale Arbeidsraad en advies nr. 3 van 26 mei 1975 van de Commissie Vrouwenarbeid).

Aangezien de in het wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof voorgestelde duur van het verlof heel wat beperkter is, acht de Minister het wenselijk het advies van de Nationale Arbeidsraad en van de Commissie Vrouwenarbeid opnieuw in te winnen.

Gelet op de door de Minister ingeroepen urgentie, werd het vraagstuk onderzocht door een gemengde Commissie samengesteld uit enerzijds leden van de Commissie voor individuele arbeidsverhoudingen van de N.A.R. en anderzijds uit een delegatie van de Commissie Vrouwenarbeid.

./...

Op verslag van die gemengde Commissie heeft de Commissie Vrouwenarbeid op 26 mei 1978 volgend advies uitgebracht.

I. Wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof en de daarop ingediende amendementen.

A. Standpunt van de Commissie Vrouwenarbeid inzake het wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof.

1) De Commissie Vrouwenarbeid gaat er eenparig over akkoord dat het wetsvoorstel niet kan weerhouden worden om volgende redenen :

- a) Zij vreest dat de toepassing van het wetsvoorstel de door haar indieners nagestreefde doelstelling, met name de verdeling van de gezinsverantwoordelijkheden onder beide ouders en het opheffen van de discriminatie ten aanzien van de vrouw, in de praktijk niet zal verwezenlijken, omdat de vrouw in feite, hoofdzakelijk, de gezinsverantwoordelijkheden draagt.

Hoewel, krachtens het wetsvoorstel, het ouderschapsverlof zowel door de vader als door de moeder kan opgenomen worden, zullen in de praktijk waarschijnlijk vooral de moeders gebruik maken van dit verlof, aangezien zij in onze huidige maatschappijstructuur in wezen de kleine kinderen opvoeden en, wat het gezin betreft, het laagste loon ontvangen.

Anderzijds, indien dit wetsvoorstel zou aanvaard worden, kan de toepassing hiervan een bijkomende financiële last met zich brengen in de sectoren waar merendeels vrouwen tewerkgesteld zijn en bijgevolg een belemmering vormen voor het verloop van de loopbaan van de vrouwen en voor hun kansen op promotie alsmede remmend werken op de indienstneming van jonge vrouwen.

- b) Bovendien is de Commissie de mening toegedaan dat de beginselkwestie niet kan worden onderscheiden van het financieringsprobleem.

Zij stelt vast dat het wetsvoorstel de Koning machtigt de modaliteiten te bepalen volgens welke de ouders het behoud van het normale loon wordt gewaarborgd gedurende het ouderschapsverlof.

Zij heeft zich derhalve afgevraagd op welke wijze het ouderschapsverlof concreet kan worden gefinancierd. Zij heeft twee mogelijkheden onderkend : de financiering via het budget van de Staat of via de sociale zekerheid.

Gelet op de huidige budgettaire toestand, vraagt zij zich evenwel af of de Staat bereid zal zijn die bijkomende lasten te financieren.

Bovendien is zij, wat de sociale zekerheid betreft, van oordeel dat geen enkele sector die financiering kan op zich nemen, noch de sector kinderbijslagen, aangezien de reserves nagenoeg uitgeput zijn, noch het R.I.Z.I.V., dat thans met een tekort te kampen heeft.

./...

- 2) De Commissie stelt overigens vast dat het wetsvoorstel ten doel heeft de thans geldende regeling op het stuk van het zwangerschaps- en bevallingsverlof te wijzigen.
- a) De verplichte rustperiode na de bevalling wordt van 8 weken op 4 weken gebracht, zodat het globale zwangerschaps- en bevallingsverlof van 14 weken wordt verkort tot 10 weken.
 - b) Het wetsvoorstel schaft de huidige mogelijkheid af de facultatieve rustperiode voor de bevalling van 6 weken hetzij geheel, hetzij ten dele na de rustperiode na de bevalling te nemen.
- 3) Het wetsvoorstel behandelt eveneens de bescherming tegen ontslag :
- a) De beschermingsperiode tegen ontslag wordt inderdaad eveneens verkort, aangezien de verplichte rustperiode verkort wordt en de mogelijkheid om de facultatieve rustperiode van 6 weken geheel of ten dele na de verplichte rustperiode te nemen, wordt afgeschaft.
 - b) De motieven die de werkgever geldig kan invoeren om een vrouw gedurende de periode van de moederschapsbescherming te ontslaan, worden gewijzigd. Terwijl volgens de huidige wetgeving ontslag verboden is, behalve om redenen die vreemd zijn aan de lichamelijke toestand als gevolg van de zwangerschap en van de bevalling, zou het volgens het wetsvoorstel verboden zijn tot ontslag over te gaan, behalve om redenen die vreemd zijn aan de vraag tot het bekomen van een ouderschapsverlof.

Tot besluit, merkt de Commissie op dat zij niet kan instemmen met het wetsvoorstel en dat zij zich verzet tegen elk voorstel dat de huidige wettelijke beginselen inzake bescherming van het moederschap in het gedrang brengt, zowel wat de bevallingsrust betreft, als wat de bescherming tegen ontslag betreft.

B. Amendementen voorgesteld door de Heer PIERRET op het wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof.

De Commissie stelt vast dat de amendementen voorgesteld door de Heer PIERRET gelijkaardige beginselen bevatten als het amendement dat eertijds door Mevrouw GOOR werd ingediend op het wetsontwerp betreffende de arbeidsovereenkomsten.

De Commissie merkt echter op dat er één fundamenteel verschil is tussen het amendement van Mevrouw GOOR en deze van de Heer PIERRET. Het amendement van Mevr. GOOR voorzag in de schorsing van de arbeidsovereenkomst voor de werknemer die zich wijdt aan de opvoeding van zijn kind.

De amendementen van de Heer PIERRET daarentegen geven aan de vrouw in loondienst prioriteit voor het bekomen van het verlof en in deze gedachten-gang voorzien zij in verschillende toekenningsvoorwaarden voor de vader en de moeder, wat neerkomt op een discriminatie. De amendementen stemmen bijgevolg niet overeen met de Richtlijn van de Raad der Europese Gemeenschappen van 9 februari 1976.

./...

Wat de beginselen van de amendementen van Mevr. GOOR en de Heer PIERRET betreft, bevestigt de Commissie het advies dat zij dienaangaande heeft uitgebracht (Advies nr. 3 van 26 mei 1975).

In dat advies was de Commissie eenparig van oordeel dat het niet realistisch is een schorsing van de uitvoering van een overeenkomst tijdens een dermate lange periode mogelijk te maken.

Zij heeft de vrees uitgedrukt dat dit amendement een discriminatie tussen de werknemers in de hand zal werken, gezien in praktijk over het algemeen de moeders zullen gebruik maken van de mogelijkheid de uitvoering van hun arbeidsovereenkomst te schorsen.

II. Andere kwesties door de Commissie onderzocht naar aanleiding van de adviesaanvraag.

Naar aanleiding van het onderzoek van het wetsvoorstel tot invoering van het ouderschapsverlof, heeft de Commissie belang gesteld in de problemen met betrekking tot het verlof om familiale redenen en het kort verzuim.

A. Verlof om familiale redenen.

De Commissie brengt in herinnering dat in het nationaal interprofessioneel akkoord van 10 februari 1975 het principe werd opgenomen inzake de gerechtvaardigde afwezigheid om familiale redenen, meer bepaald in punt 8, b) dat luidt als volgt :

"De ondertekenende partijen zijn het erover eens dat het de werknemers moet toegelaten worden het werk te verlaten om dwingende familiale redenen. Deze afwezigheid geeft geen recht op loon".

"Om de verstoring van de werkorganisatie die het gevolg kan zijn van die afwezigheid te beperken, moeten de betrokken werknemers al de nodige schikkingen treffen om de directie van de ondernemingen tijdig op de hoogte te stellen en, desgevallend, rechtvaardigingen te verstrekken".

"De ondertekenende partijen zullen samen naar een middel zoeken om deze afwezigheidsdagen voor de toepassing van de sociale wetgeving gelijk te stellen met arbeidsdagen".

Zij stelt vast dat in sommige sectoren dienaangaande een collectieve arbeidsovereenkomst werd gesloten.

De Commissie Vrouwenarbeid neemt akte van het feit dat de Nationale Arbeidsraad het voornemen heeft een aanvullende interprofessionele overeenkomst te sluiten die van toepassing zal zijn op de sectoren waar geen collectieve arbeidsovereenkomst inzake het verlof om familiale redenen werd gesloten en op de sectoren waar geen paritair comité werd opgericht of werkzaam is.

B. Kort verzuim

De Commissie Vrouwenarbeid neemt akte van het voornemen van de Nationale Arbeidsraad om een algemeen onderzoek te wijden aan het systeem van het kort verzuim zoals uitgewerkt in de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 augustus 1963. alsmede van de sectorale overeenkomsten.

De Commissie Vrouwenarbeid wenst hierover te worden gehoord of behoudt zich het recht voor over artikel 2.4° van voornoemd koninklijk besluit, dat betrekking heeft op het recht van het werk afwezig te zijn ter gelegenheid van de bevalling van de echtgenote van de werknemer, een advies uit te brengen.